

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 3.09.16.01

Inventaris van het archief van de Directie der Marine te Rotterdam, 1814-1850, met retroacta

Versie: 02-12-2020

J. Fox

Nationaal Archief, Den Haag 1951

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	7
Verwant materiaal.....	8
Beschikbaarheid van kopieën.....	8
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	9
I Archief van de Directeur.....	9
II Archief van de Equipagemeester.....	10
III Archief van de Hoofdingenieur (Ingenieur).....	13
IV Aantekenboeken en betaalsrollen van personeel.....	14
A. Tekenboeken van personeel werkzaam aan de Marinewerf te Rotterdam.....	14
B. Betaalsrollen.....	14
V Aangangsel: Afdedwaalde stukken.....	18

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Directie der Marine te Rotterdam

Archiefbloknummer:

3406

Omvang:

247 inventarisnummer(s)24,50 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven en gedrukte teksten.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Directie der Marine te Rotterdam

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief bevat extracten uit de verbalen (later de resoluties, waaronder ook die van de Secretaris van Staat en van de Minister van Marine); registers van orders; repertoria van orders; (aan)tekenboeken m.b.t. sloopstimmerlieden; tekenboeken m.b.t. sloopwerlieden; betaalsrollen van geëmployeerden, werklieden etc, equipages, diverse groepen van mindere geëmployeerden en werklieden.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Directie der Marine te Rotterdam, nummer toegang 3.09.16.01, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Marine Rotterdam, 3.09.16.01, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Het Departement der Marine te Rotterdam, dat geressorteed had onder de Franse préfecture de Marine, werd bij Besluit van de Souvereine Vorst van 7 december 1813 gesteld onder de commissaris-generaal der Marine residerende te 's Gravenhage. Aan het hoofd van het departement stond een directeur.

Een Koninklijk Besluit van 18 december 1815 verhief het Departement Rotterdam tot Hoofddepartement van de Maze. Hieronder hoorden de marine-établissements te Rotterdam en Hellevoetsluis, ook het magazijn te Delftshaven.

De Directie van het Hoofddepartement van de Maze zetelde te Rotterdam. De Onderdirectie te Hellevoetsluis was daaraan ondergeschikt, althans tot 1843. Een Koninklijk Besluit van 10 juli 1843 schafte met ingang van 1 oktober d.a.v. de departementale indeling af: Hellevoetsluis werd toen een zelfstandige directie. De Directie der Marine in het Hoofddepartement van de Maze te Rotterdam verloor hiermede haar weidse titel. Het werd nu eenvoudig: de Directie der Marine te Rotterdam.

Betekende de reorganisatie van 1843 reeds de inkrimping van een vroeger meer omvattende taak, om bezuinigingsredenen werd het Marine-etablissement te Rotterdam in de loop van 1850 geheel opgeheven.

Nadere bijzonderheden over de organisatie der Marine-directien kan men vinden in de uitvoerige inleiding, die Dr.J.de Hullu gaf bij zijn "Beschrijving eener verzameling stukken afkomstig van de opgeheven Rijksmarinewerf te Amsterdam" (Verslagen omtrent Rijks oude archieven XLI-Eerste deel 1918 blz. 576-792).

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Het archief van de Directie der Marine te Rotterdam werd in 1951 door de Tweede Afdeling van het Algemeen Rijksarchief aan de Derde Afdeling overgedragen. Het bleek bij ordening slechts zeer fragmentarisch bewaard te zijn gebleven. Wel werden enkele bestanddelen van voor 1814 aangetroffen, wel konden in een aanhangsel tot de inventaris enkele afgedwaalde stukken worden vermeld, maar het is slechts een klein gedeelte van wat er vroeger geweest moet zijn.

DE VERWERFING VAN HET ARCHIEF

De rechtstitel is (nog) onbekend

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

I ARCHIEF VAN DE DIRECTEUR

- 1-27** Indices op de verloren gegane Verbalen, latere Resoluties van de Directeur der Marine te Rotterdam
1824-1850 27 delen
Elke index loopt over een jaar
1	1824
2	1825
3	1826
4	1827
5	1828
6	1829
7	1830
8	1831
9	1832
10	1833
11	1834
12	1835
13	1836
14	1837
15	1838
16	1839
17	1840
18	1841
19	1842
20	1843
21	1844
22	1845
23	1846
24	1847
25	1848
26	1849
27	1850
- 28** Brievenboek van de Directeur over het laatste kwartaal van 1816, met alfabetische index.
[c. 1816] 1 deel

II ARCHIEF VAN DE EQUIPAGEMEESTER

Deze dienst heette het vak van equipage of uitrusting.

29-128

Extracten uit de Verbalen, later de Resoluties van de Directeur der Marine te Rotterdam, ook van de Secretaris van Staat en van de Minister van Marine, ingekomen bij de Equipagemeester te Rotterdam 1814-1850.

100 banden

Sommige banden lopen over een heel jaar, andere over een half jaar of een kwartaal.

29	1814
30	1814
31	1815
32	1815
33	1816
34	1816
35	1817
36	1817
37	1818
38	1818
39	1819
40	1819
41	1819
42	1819
43	1820
44	1820
45	1820
46	1820
47	1821
48	1821
49	1821
50	1821
51	1822
52	1822
53	1822
54	1822
55	1823
56	1823
57	1823
58	1823
59	1824
60	1824
61	1824
62	1824
63	1825
64	1825
65	1825
66	1825
67	1826
68	1826
69	1826
70	1826
71	1827
72	1827
73	1827

74	1827
75	1828
76	1828
77	1828
78	1828
79	1829
80	1829
81	1829
82	1829
83	1830
84	1830
85	1830
86	1830
87	1831
88	1831
89	1831
90	1831
91	1832
92	1832
93	1832
94	1832
95	1833
96	1833
97	1833
98	1833
99	1834
100	1834
101	1834
102	1834
103	1835
104	1835
105	1835
106	1835
107	1836
108	1836
109	1837
110	1837
111	1838
112	1838
113	1839
114	1839
115	1840
116	1840
117	1841
118	1841
119	1842
120	1843
121	1843
122	1844
123	1845
124	1846
125	1847
126	1848
127	1849

128 1850

129-130

"Register van orders etc. ten kantore van Equipage te Rotterdam" met afzonderlijke alfabetische index 1816.

2 delen

Hierin vindt men een verkorte inhoudsopgave van orders uit de voorafgaande serie.

129 Eerste deel

130 Tweede deel

131-138

Repertoria van orders, ingekomen ten kantore van Equipagete Rotterdam met alfabetische indices,

1816 juli- 1831

8 delen

Met behulp van deze repertoria zijn orders terug te vinden, die voorkomen in invent. nrs. 29-128, althans voor de betreffende periode.

131 1816 juli-december

132 1817 januari-juni

133 1818

134 1819

135 1820

136 1821-1824

137 1825-1829

138 1830-1831

III ARCHIEF VAN DE HOOFDINGENIEUR (INGENIEUR)

Deze dienst heette het vak van Scheepsbouw.

139

Minuutboek, houdende rapporten van de hoofdingenieur, c.q. ingenieur bij 's Rijks Marinewerk te Rotterdam over het jaar 1850. Gemerkt D.

1 deel

IV AANTEKENBOEKEN EN BETAALSROLLEN VAN PERSONEEL

A. TEKENBOEKEN VAN PERSONEEL WERKZAAM AAN DE MARINEWERF TE ROTTERDAM.

- 140** Tekenboek
1776 januari - 1781 februari 1 deel
Dit boek bevat 2 lijsten, denkkelijk een voor de groep der sloopstimmerlieden en een voor de groep der sjouwerlieden.
- 141-150** Tekenboeken der sloopstimmerlieden
1781 maart - 1816 februari 10 delen
- 141** 1781 maart- 1788 februari
142 1788 maart- 1796 augustus
143 1796 september- 1798 februari
144 1798 maart- 1799 december
145 1800 januari- 1802 april
146 1802 mei- 1805 juni
147 1805 juli- 1810 februari
148 1810 maart- 1812 augustus
149 1812 september- 1815 april
150 1815 april-1816 februari
- 151-154** Tekenboeken der sjouwerlieden
1788 november - 1816 februari 4 delen
- 151** 1788 november- 1797 april
152 1797 mei- 1803 april
153 1803 mei- 1810 februari
154 1810 maart- 1816 februari
- B. BETAALSROLLEN**
Deze betaalsrollen dragen het karakter van minuut met uitzondering van de nrs. 245 en 246.
- 155-156** Betaalsrollen voor de geëmployeerden in vaste dienst.
1814 - 1816 februari 2 delen
- 155** 1814
156 1815-1816 februari
- 157-159** Betaalsrollen van de werklieden, sjouwers enz. in losse dienst.
1814-1815 3 delen
- 157** 1814 januari-september
Met 2 losinliggende katerns.
158 1814 oktober-december
159 1815
- 160-162** Betaalsrollen van de équipages der binnen- en buitenjachten en van de transportvoertuigen.
1814 juni- 1817 juni 3 delen
- 160** 1814 juni-december
161 1815-1816 juni
162 1816 juli-1817 juni
- 163-165** Betaalsrollen van diverse groepen van mindere geëmployeerden en werklieden
1816-1817 3 delen
- 163** 1816 januari-juni

164 1816 juli-1817 februari
165 ,
 1817 maart-1817 december.
 Werklieden in losse dienst 1816 januari-februari in nr.163.
 Vak van uitrusting 1816 maart- 1817 juni in de drie delen Algemene dienst, vak van equipage of uitrusting, jachten en transportvoertuigen zomede provisioneel aangestelden 1817 juli-december in nr. 165.

166-169 Betaalsrollen van diverse groepen van mindere geëmployeerden en werklieden
 1818 4 delen
166 Algemene dienst 1818 januari-april in nr.166 gemerkt nr.1.
 Provisioneel aangestelden 1818 januari-april in nr.167 gemerkt nr.2.
167 Equipage of uitrusting 1818 januari-april in nr.168, gemerkt nr.3.
168 Binnen en buitenjachten en werkvaartuigen 1818 januari-april in nr.169 gemerkt nr.7.
169 Alle vermelde groepen 1818 mei-december in nr.168, gemerkt nr.6.
 Rol nr. 3 betreft de magazijnsploeg van scheepsbouw (zie inv.nr. 239) rol nr. 4 de magazijnsploeg van uitrusting (zie inv.nr.234) rol nr. 5 het vak van constructie of scheepsbouw (zie inv.nr. 203).

170-200 Betaalsrollen der mindere geëmployeerden en werklieden behorend tot de algemene dienst, tot het vak van equipage of uitrusting, de jachten en werkvaartuigen.
 1819-1848 31 banden
 Het jaar 1843 is over twee banden verdeeld, overigens bestrijkt elke band een jaar. 1847 ontbreekt.

170 1819
171 1820
172 1821
173 1822
174 1823
175 1824
176 1825
177 1826
178 1827
179 1828
180 1829
181 1830
182 1831
183 1832
184 1833
185 1834
186 1835
187 1836
188 1837
189 1838
190 1839
191 1840
192 1841
193 1842
194 1843 (1e halfjaar)
195 1843 (2e halfjaar)
196 1844
197 1845
198 1846

	199	1848	
	200	1849	
201-202	Betaalsrollen der mindere geëmployeerden en werklieden in het vak van constructie of scheepsbouw 1816 maart resp. juli-1817 november resp. december.		1 band en 1 deel
	Grotendeels overeenkomend in inhoud.		
	201	maart 1816-december 1817, 1 band	
	202	juli 1816-november 1817, 1 deel	
203-233	Betaalsrollen der mindere geëmployeerden en werklieden in het vak van de scheepsbouw 1818-1848.		31 banden
	Elke band bestrijkt een jaar.		
	203	1818	
	204	1819	
	205	1820	
	206	1821	
	207	1822	
	208	1823	
	209	1824	
	210	1825	
	211	1826	
	212	1827	
	213	1828	
	214	1829	
	215	1830	
	216	1831	
	217	1832	
	218	1833	
	219	1834	
	220	1835	
	221	1836	
	222	1837	
	223	1838	
	224	1839	
	225	1840	
	226	1841	
	227	1842	
	228	1843	
	229	1844	
	230	1845	
	231	1846	
	232	1847	
	233	1848	
234-237	Betaalsrollen van de mindere geëmployeerden en werklieden behorend tot de magazijnsploeg van uitrusting. 1816 juli-1843		2 banden en 2 pakken
	234	1816 juli-1826, 1 band	
	235	1827-1836, 1 band	
	236	1837-1840, 1 pak	
	237	1841-1843, 1 pak	
238-242	Betaalsrollen van de werklieden behorend tot de magazijnsploeg van scheepsbouw.		

1816 juli-1840 1 katern, 1 deel en 3 banden
238 1816 juli-1817, 1 katern
239 1818-1825, 1 deel
240 1826-1830, 1 band
241 1831-1834, 1 band
242 1835-1840, 1 band

245-246 Betaalsrollen van alle mindere geëmployeerden en werklieden 1849-1850. 2 pakken

Dit zijn de originele betaalsrollen, afgetekend door de directeur, equipagemeester enz. en bestemd voor de comptabele van het ministerie van Marine. Op onverklaarbare wijze zijn ze in dit archief achtergebleven of er later bijgevoegd. Er zijn onderdelen bij, b.v. de stoomvaartdienst, waarvan geen minuutrollen bewaard zijn gebleven.

245 Eerste pak
246 Tweede pak

V AANHANGSEL: AFGEDWAALDE STUKKEN

In de "Beschrijving eener verzameling stukken, afkomstig van de opgeheven Marinewerf te Amsterdam" (Verslagen omtrent Rijks oude archieven XLI- Eerste deel - 1918 blz. 783) worden de volgende stukken vermeld, thans berustende in het Gemeentearchief te Amsterdam.

- "Numerike staat van mindere geemployeerden en werklieden bij de directie der marine te Rotterdam, ontworpen naar aanleiding der resolutiën van 5 Augustus en 5 September" (?) 1 stuk
Voormalig nummer 4352
- Inkomende brieven bij de constructeur der marine te Rotterdam, later te Vlissingen, C. Soetermeer. 1 pak
1814 juli 1 - 1839 september 28
De constructeur stond aan het hoofd van het vak van scheepsbouw, gelijk later de hoofdingenieur.
(c.q. ingenieur).
Voormalig nummer 4353